

tiko, dasiravno je bil kot škof član hrvatskega sabora in magnatske zbornice, pač pa je veliko storil za duhovništvo v svoji škofiji in je tudi izdatno podpiral razne kulturne in narodno-gospodarske naprave. V spomin 50letnice svojega mašništva, ki bi jo bil praznoval letos, je namenil znatne vsote v prosvetne in dobrodelne svrhe. — Pokojnikovo truplo so prepeljali v Djakovo.

— **Zanimiv dan v hrvatski zgodovini** je dan 13. junija. Tega dne l. 1579. se je začelo po nadvojvodi Karlu dozidavati mesto Karlovac. Tega dne l. 1878. je dobila monarhija mandat za sedenje Bosne in Hercegovine. Tega dne l. 1292. se je osebno napotil v Zagreb Andreja II. Benečan, da bi pridobil Hrvate zase. Dan je bil dolg 15 ur in 33 minut.

— **Bolniška blagajnica za dijake na Danskem.** Dijaški svet v Kodanju — to je centralna oblast dijakov — je sklenil, da ustanovi bolniško blagajnico za dijake na vseučilišču in raznih visokih šolah v glavnem mestu Danske. Doslej se je mladim dijakom, došlim iz province v Kodanj, precej trda godila, če so oboleli. Vsak dijak, ki more dokazati, da ima manj nego 1800 K letno na razpolago, bo sprejet v to blagajnico proti letnemu prispevku 9 kron.

— **Novi bankovci.** Dne 24. julija 1916 prišli so v promet novi desetkronski bankovci z datumom 2. januarja 1915. Dosedanji desetkronski bankovci se bodo vzeli iz prometa, a tozadavne določbe se razglase pozneje.

— **Tragedija učiteljice v Belgradu.** V Skanderbegovi ulici v Belgradu se je čula 12. t. m. o polnoči strašna eksplozija. Stanovalci hiše št. 17, zbujeni zaradi detonacije, so videli, kako bežijo skozi nočni mrak po dvorišču štiri osebe popolnoma v plamenu s strašnim krikom. Poizkušali so pogasiti te žive plamene, pa brez uspeha. Učiteljica Leposava Jevtičeva je hotela odpotovati v Lešnico na svoje mesto. Med stvarmi, ki so bile pripravljene za na pot, je bil tudi petrolej. Ko je Jevtičeva v družbi dveh žensk zaprla posodo, polno petroleja, so jo pečatile s toplim voskom. Ta toplota pa je povzročila eksplozijo, in štiri ženske so postale žrtve eksplozije.

— **Sedemdesetletnico svojega rojstva** je praznoval v Pragi slavni češki historik vseučiliški profesor dvorni svetnik Jaroslav Goll. Profesor Goll je igral svoj čas odlično znanstveno vlogo v takozvanem rokopisnem boju. Češki listi slavijo jubilejntovo zaslugi življenjsko delo za kulturo in napredek češkega naroda. Dvorni svetnik Goll je tudi član gosposke zbornice.

— **Salandra, dekan juridične fakultete v Rimu.** Bivši italijanski ministrski predsednik Salandra se je zopet poprijel svojega prvotnega poklica in je postal profesor na juridični fakulteti v Rimu. Fakulteta ga je zdaj izvolila za dekana, a samo z 11 proti 10 glasom.

— **Ruski jezik na Angleškem.** Trgovska zbornica v Birminghamu je določila letnih 24.000 K za pouk ruskega jezika na ondotnem vseučilišču.

— **Otroci v bombardiranem mestu.** Navzlic neprestanem bombardiranju je v mestu Reimsu še 19.983 oseb civilnega prebivalstva, in sicer 10.012 žensk, 5861 moških in 4110 otrok. Vsi ti ljudje prebivajo v kletih in tudi šolski pouk se vrši v kletih. Otroci so se glasom poročil v časopisih precej privadili bombardiranja in se med poukom nič preveč ne menijo za pokanje topov. Da bi se otroški živci bolj privadili na te razmere, jim dajejo učitelji primerne naloge, kakor na primer: Popis današnjega obsteljanja. — Učinki granat na javna poslopja, itd.

— **Razpuščeno češko društvo.** Češko namestništvo je razpustilo »Česky Svaz Footballovy«.

— **Disciplinirani angleški profesor.** Docent za logiko in matematiko na Trinaitis Koleg Cambridge Bertram Russel, brat Earla Russella, je bil zaradi nastopa proti obrambi države odpuščen iz službe.

— **Vojaška uprava za Poljsko Šolsko Matico.** Vrhovno armadno poveljstvo je vojaškemu guvernerju v Lublinu v svrhu pospeševanja šolstva v avstrijskem okupacijskem ozemlju zaukazalo, da naj izdatno podpira pod rusko vlado zatrto poljsko šolsko društvo »Polska Miecz Szkolna«, in sicer naj to društvo oživi kot samostojno organizacijo. Vojaška uprava naj na vse mogoče načine podpira podružnice in posamezne člane. Skrbi naj za pristop novih članov, in dalje je rečeno dobesedno: »Posebno pa bi odgovarjalo našemu razmerju do poljskega naroda, da tudi civilni in vojaški organi c. in kr. vojaške uprave pristopijo društvu kot podporni člani. Posamezne podružnice je treba čimprej združiti v popolnoma samostojni centrali v Lublinu, odkoder se bo društvo vodilo. Med svetovalci šolskih oblasti naj bo vedno tudi zastopnik Poljske Šolske Matice.«

— **V ruskih šolah prenehajo s poukom nemškega jezika.** Trgovci v Moskvi so

sklenili, da bodo zahtevali, naj se v vseh šolah preneha s poukom nemškega jezika in uvede naj se pouk angleščine. Iz Francije je došla vest, da je v 12 francoskih licejih uveden ruski jezik kot obvezni predmet.

— **Profesor Mečnikov †.** V Parizu je umrl slavn profesor Ilija Mečnikov, predstojnik Pasterjevega zavoda, v 72. letu svoje starosti. Profesor Mečnikov je bil rojen v guberniji Harkov ter je bil v mladih letih profesor na univerzi v Odesi. Leta 1890. se je preselil stalno v Pariz.

— **»Schulverein«** na južnem Tirolskem. »Grazer Tagblatt« z dne 16. julija poroča o občnem zboru poživljene podružnice nemškega »Schulvereina« v Tridentu na južnem Tirolskem. Železniški postajenačelnik Rössler je poudarjal, da bo po vojni na južnem Tirolskem dosti polja za nemško narodno delo. Sedanji čas je samo priprava za kasnejše smotrno delovanje. Poleg »Schulvereina« bo imela važno vprašanje naseljevanja in vladi bodo morali predložiti nemško zahtevo, da vso zemljo in posest, ki jo bo država vzela pobeglim Italijanom, porabi za naseljevanje in da se nemškim kmetom in obrtnikom, ki so krvaveli za domovino, ustvari nove domove na zemlji, ki jim ni tuja.

— **Najboljši angleški oficirji.** Angleški oficir, ki se je mnogo let bavil z vežbanjem vojakov, je bil vprašan, iz katerega civilnega stanu se dajo vzgojiti najboljši oficirji. Rekel je: Najboljši oficirji so igralci, ti znajo zapovedi izrekat s primernim poudarkom, niso plašni in ne pridejo nikdar v zadrego in so sploh najbolj vase zaljubljeni. Najboljši podčastniki so učitelji, največ težav pri izvežbanju pa je z ljudmi trgovskega stanu, ki so pač inteligentni, pa se ne znajo prilagoditi.

— **Umrl je v Pragi znani češki publicist Josip Pelc** v starosti 54. let. Pred dvajsetimi leti je izdal tedensko revijo »Rozhledy«, pri kateri so sodelovali mnogi odlični češki pisatelji in politiki. Pozneje se je popolnoma posvetil prevajalskemu delu. Prevedel in izdal je v češkem jeziku Spencerja, Carnegia, Bucklea, Ingrama, Schopenhauerja in druge odlične tuje znanstvenike, zlasti filozofe. Pelc je obvladal vse važnejše evropske jezike.

— **Židovsko učiteljstvo na Pruskem.** Prusko naučno ministrstvo je te dni ugodilo prošnji neke židovske učiteljice za sprejem med supletinje. Vendar je pa ministrstvo v svojem odloku izrečno pripomnilo, da velja sprejem v smislu neke ministerialne naredbe ki izjemoma in samo za čas vojne, dokler ni na razpolago krščanske učne osebe.

— **Za preložitve šolskih počitnic.** V dunajskem občinskem svetu je bil vložen predlog, da naj bi se s prihodnjim šolskim letom končale ljudske in meščanske šole s 1. julijem, začele pa s 1. septembrom. Tako urejene počitnice imajo že na Hrvaškem.

— **Invalidska šola za vrtnarstvo v Zagrebu.** Izmed dvajset različnih tečajev, ki so odprti na invalidski šoli za nabrazbo vojnih invalidov v Zagrebu, se lahko označi za najzanimivejšo šolo za vrtnarstvo. Za sedaj je vpisanih 25 učenec. Pouk se vrši v botaničnem vrtu, trajal pa bo leto dni. Voditelj je vseučilišni profesor dr. Vale Vovk, učitelj je nadzorNIK vrta V. Durhanek. Invalidi se vadijo v vsem potrebnem, učili pa se bodo tudi v vinogradarstvu. Vrtarskemu tečaju se pridružita še tečaja za svilorejo in čebelorejo.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Tovariš Ivan Schmeidek, predsednik »Jubilejske Samopomoči«, nam piše, da je že od 7. t. m. v ljutem ognju, da pa je doslej še vedno zdrav. Pozdravlja vse tovariše! Želimo vrlému tovarišu enake ugodne usode do srečnega konca!

Fr. Z. v Št. R.: Popravimo prihodnjic, ker nam je obvestilo za to številko došlo prepozno. Pozdrav!

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Radivoj Korene.

Last in založba »Zaveze avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodono naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani

registrirana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 30. junija 1916 K 76.417-62.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/25. do 1/26. ure popoldne.

Sorodnikom in znancom naznanjamo žalostno vest, da nam je preminul naš

JULIJ FRIEDL,

učitelj v Slivnici, c. kr. poročnik, odlikovan s srebrno svetinjo drugega razreda in z bronasto svetinjo.

Maša za rajnega se je brala 18. t. m. v Slivnici.

Trajen mu bodi naš spomin!

Slivnica pri Mariboru, 15. julija 1916.

Julijana Friedl, Franc, c. kr. poroč. Adolf, enol. pr. korp. Marija, mati. brata. sestra.

Umetna knjigoveznica

IVAN JAKOPIČ

LJUBLJANA, Frančevo nabrežje šte. 13

se priporoča slavnemu občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih knjigoveških del, cenjenim gosp. trgovcem za izdelovanje vzornih knjig, vzornih kartonov, komisijah knjig za polovalce po tverniških cenah in sl. uradom za tpežno in močno vezanje protokolov. — Izvirne plošnice za vsakovrstne slovenske knjige, vezanje knjig za bralna društva, šolnice in knjižnice po nizki ceni. — Tiskanje pogrebnih trakov in društvenih znakov s krasnimi modernimi tiskami. — Posrežba točna, delo solidno.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Koncem leta 1915 le imela vlog K 48,500.000.—

Rezervnega zaklada „ 1,330.000.—

Sprejema vloge vsak dejavnik in jih obrestuje po

4¹/₄ %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in stoji pod kontrolo

c. kr. deželne vlade.

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike. Posoja na zomljišča in poslopja na kranjskem proti 5% izven Kranjske pa proti 5¹/₄% obrestim in proti najmanj 1% oziroma ³/₄% odplačevanju na dolg.

Staršem, mladino ljubom, šolskim vodstvom, krajnim šolskim svetom in cenj. knjižnicam priporoča »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani sledeče

„Mladinske spise“

1. Mišjakovega Julčka zbrani spisi I., II., III., IV., V. in VI. zvezek à K 1.—
2. A. Rapè: Mladini, I., II., III., IV. in V. zvezek „ 1.—
3. E. Gangl: Zbrani spisi, I., II. in III. zvezek „ 1.—
4. A. Rapè: Dane „ 1.—
5. J. Slapšak: Turk pred Sv. Tlnom „ 1-20
6. Jos. Ribičič: Kraljestvo čebel „ —80
7. Jos. Ribičič: Vsem dobrim „ 1.—
8. Pav. Flerè: Babica pripoveduje I. in II. zvezek „ —60
9. Pav. Flerè: F. Palnakovi spisi, I. in II. zvezek „ 1.—
10. Ivo Trošt: Moja setev I. in II. zvezek „ 1.—
11. Janko Žirovnik: Narodne pesmi za mladino, I., II. in III. zvezek „ —20